

GAZETA TRANSILVÂNIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV

Apere de două ori pe săptămână prin îngrijirea
Comitet de redacție.

Alelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA

1838

GHLBARIȚIU

ȘI SFÎNȚIT DE LUPTELE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATAȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU

MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.

B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513

Abonamentul anual lei 300 Autorități și Societăți lei 600
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 79 Inreg. Trib. Brașov S. II No. G. II. 71/942

11 Octombrie 1942

Anul 105

Cimitirul din Almaș

de V. Branisce

Dintr'o informație fugară aflăm că în comuna Almașul Mare din județul Alba va lua ființă un cimitir simbolic, menit să eternizeze amintirea celor ce-au căzut pe îndepărtate meleaguri în lupta contra cutropitorilor pământului românesc.

Un cimitir simbolic. Stranie realizare. Acolo vor ingenunchia mame cernite. Mâni crispate de dor vor răscoli țărâna, care nu acopere niciun trup, buze arse de suferință vor săruta lemnul crucilor, ce nu străjuesc pe nimeni. Soții rămase fără sprijin vor căuta întărire la umbra troițelor. Logodnice stinghere vor veni să-și stâmpere aleanul. Iar orfanii vor găsi un îndreptar de viitor din jertfa curată a părintelui ce s'a dăruit neamului.

Cu fiecare zi ce trece se înscriu alte și alte nume în pomelnicul din Almaș. Victor, Ion, Petru, Gheorghe...

Cu fiecare zi ce trece cimitirul din Almaș va picura un strop de mângâiere în sufletele celor de acasă, așa cum a dorit-o eroul Victor Onea, căzut departe de pământul comunei sale dragi. Voința lui din urmă, voința soldatului căzut în înclăștarea dela Charcov s'a îndreptat spre almășeni. Lor le-a închinat lamura curată a jertfei vieții sale. Cel din urmă gând al său a fost să dăruiască un teren, menit să adăpostească cruci simbolice, crucile celor rămași pe vecie pe meleaguri străine.

Astfel voința unui mort durează un drum de lumină pentru cei vii. Li îndeamnă să-și strângă rândurile, le dă îndemnul să ridice troițe în amintirea fiilor căzuți. Almășenii se întorc acasă. Din stepă, dela poalele Caucazului acoperit de neguri, din preajma cazematelor blestamate, unde au căzut sfârtecați de gloanțele dușmane, din mlaștini înșelătoare, ei vin să se așeze în loc sfințit, în loc de seamă, la ei acasă... Ei vin purificați de tot ce a fost pământesc și vremelnic în făptura lor.

Tari în credință, curății de păcate, ei se întorc între ai lor prin măreția sacrificiului suprem adus fărăi însângerate. Fii ai Transilvaniei, ce au plecat cu entuziasm să isgonască cutropitorii dela răsărit. Ei au înțeles mai bine decât oricine chemarea patriei, ei stăteau cu arma la picior când fiarele au sfârcat pământul strămoșesc, iar când ceasul prăbușirilor a sunat, picioarele lor de plumb nu puteau să se deslipească din cazematele a căror menire ar fi fost să apere siguranța internă și integritatea pământului românesc.

Flăcăii din Almaș ca și ortacii lor de pretutindeni au știut că viața nu are niciun preț atâta timp cât dușmanii hrăpăreși vor să ne răpească fălci de pământ și suflete nevinovate.

Când, seara, candelile se vor aprinde în cimitirul simbolic din Almaș, sufletele celor căzuți pentru cruce și dreptate se vor întoarce acasă și scrutând zarea în nopți senine, vor căuta să identifice orizontul pierdut al pământului românesc.

Viii și morții, uniți în aceeași năzuință vor fremăta de nerăbdare în așteptarea totalei izbăviri.

Ajutorul României

de Sebastian Bornemisa

Se vorbește în gazetele străine, tot mai mult, de ajutorul, pe care România l-a dat în războiul pornit cu atâta îndreptățire împotriva bolșevismului rusec.

Recunoașterea aceasta ne umple inimile de mândrie. Ne întărește sufletește. Ne înalță și ne fortifică credința absolută în ziua cea mare, a socotelilor din urmă, când învinși și învingători vor semna pactul prin care se va pune capăt războiului și se va așeza temelia ordinii celei noi din Europa de mâne.

Nu este cazul, să scoatem noi înșine la iveală însemnătatea cea mare a ajutorului, pe care l-am dat. Seriozității caracterului nostru, ca popor de baștină, plămădit pe aceste meleaguri, cu drepturi consfințite prin îndelunga noastră trăire în inima Europei, — îi repugnă și reclamă deșențată și lauda de sine.

Cu recunoașterea contribuției noastre în marele conflict european se însărcinează însă alții și a nu lua act de această recunoaștere ar însemna să nu prețuim îndeajuns prietenii, care fac apologia ajutorului pe care l-am dat.

De aceea, este datoria noastră să semnalăm cuvintele bune ale celor care, fără niciun alt interes, decât cel al dragostei de adevăr, scot la lumină vrednicia neamului românesc în războiul de astăzi.

Consecvenți cu acest fel de a vedea, ne îngăduim să semnalăm cititorilor noștri următoarele rânduri ale ziarului suedez „Svenska Dagbladet”, care, în legătură cu declarațiile oficiale germane, făcute după vizita pe care d-l prof. Mihai Antonescu, vice-președintele și președintele ad-interim al Consiliului nostru de miniștri, a făcut-o la cartierul general al Fuehrerului și la cartierul de

pe front al d-lui von Ribbentrop, ministrul de externe al Germaniei, — scrie: „Fără ajutorul României i-ar fi fost cu neputință Germaniei să câștige multe biruinți”.

Această constatare, făcută de alții, nu de noi, în presă, în legătură cu declarațiile tot mai accentuate ale multor fruntași germani, că păreriile asupra României au fost false și că ele s'au rectificat numai după ce s'a văzut ce vitejii au făcut în Crimeea „acei minunați țărani Vânători de Munte”, — ne servește nu numai la satisfacerea unui îndreptățit orgoliu național, ci constituie și o cheazăie dintre cele mai sigure, că nădejdiile pe care le nutrim și idealurile cu care se avântă în toiul luptelor ostașii noștri, — vor găsi o deplină înțelegere și în clipa hotărâtoare și că ele vor fi în întregime împlinite.

Prin tot ceea ce neamul românesc astăzi jertfește pentru cauza comună a Europei, — el își înscrie drepturi permanente la un viitor mai bun și trage o ipotecă fermă asupra onoarei celor ce vor fi arbitrii socotelilor din urmă.

Neam de elită, de o sensibilitate și de o nobleță rară, noi nu ne-am târguit ajutorul, atunci când ni s'a cerut.

Nu l-am condiționat de socoteli mărunte de tarabă, — ci l-am dat cu tot elanul și fără nicio rezervă, cu gândul cinstit, că avem datoria să luptăm pentru Europa de mâne și convinși, că drepturile noastre, în această Europă, nu vor putea fi de nimeni și de nimic nesocotite.

Tari și astăzi pe convingerea aceasta ne vom face întreaga datorie până la urmă, cu încredere în Mareșalul Conducător al destinului nostru, cu loialitate și cu devotament în M. S. Regele Mihai I. și cu credința nesdruncinată în bunul Dumnezeu.

NATALITATE

de Prof. univ. I. Gârbacea

Am citit cu un deosebit interes un articol despre problema natalității apărut în revista de importanță mondială și care apare la Berlin sub titlul „Europa Nouă”. Scrisesem și eu mai acum câțiva ani în urmă la Cluj. Cititorii care m'au urmărit își pot aduce aminte.

Importanța deosebită pe care o prezintă azi această problemă reiese clar din următoarele fragmente ale acestui articol.

Ziarul „Times” a publicat acum câteva luni o scrisoare în care se spune: „guvernul ne cere să ne facem datoria, să lucrăm mai mult și să sărbătorim mai puțin, să concentrăm ultimele rezerve, pentru câștigarea războiului.”

Ni se cere să ne gândim la viitorul Angliei, să muncim și să murim pentru aceasta. Dar Anglia de mâne este același lucru cu guvernul de astăzi? Uită guvernul că nașterile scad continuu, că poporul nostru s'a micșorat în ultimele decenii cu mai multe milioane? Pentru ce viitor luptăm noi, dacă nu pentru viitorul copiilor noștri? Ce sens are războiul actual și pentru ce îl purtăm, dacă la sfârșitul lui Anglia va fi depopulată, ne mai fiind în stare să-și îndeplinească misiunile pentru care se crede chemată pentru că îi lipsesc oamenii?”

Scrisoarea aceasta provenită dela un necunoscut a sgduit opinia publică engleză mai mult decât orice eveniment militar, a căzut ca o bombă, s'a rostogolit ca o lavină, provocând peste tot discuțiuni din ce în ce mai aprinse în legătură cu problema nașterilor în Germania. În ultimele patru luni nu s'a discutat de către Englezi niciun eveniment militar cu mai multă pasiune și cu mai mult interes, decât întrebarea dacă marea Britanie va mai număra în anul 1971, 41 milioane de locuitori sau nu. Cercetările asupra acestei perspective sumbre pentru Anglia, au dus la rezultate și mai îngrijorătoare.

Guvernul a publicat o carte albă,

— Continuare în pag. 3 —

FOILETONUL
„GAZETEI TRANSILVÂNIEI”

Presă Transilvaniei

de Ion Breazu

— Urmare. —

Ne vom opri la cele dintâi înfăptuiri care au rămas ca o temelie de granit: la „Gazeta Transilvaniei” și „Foia pentru minte, inimă și literatură”, întemeiate în 1838 la Brașov.

Asemenea tuturor marilor înfăptuiri ele se datoresc unui om. Numele lui este Gheorghe Barițiu. Gazetar de vocație și de talent, cu o curiozitate care îmbrățișa până la adânci bătrânețe toate domeniile, de stăruință și de bun simț, idealist în cel mai desăvârșit înțeles al cuvântului și totuși cu un profund simț practic, de o simpatică și cuceritoare sfătoșenie țărănească, Gheor-

ghe Barițiu a fost pentru presa Transilvaniei unul din acei oameni providențiali, care creiază ei singuri o tradiție, dela care nu te mai poți abate, ci doar să o ascultă ca pe o poruncă și să o fructifici. Cel dintâi merit al foilor lui este cel al duratei. Nu era puțin lucru, mai ales pentru acele vremuri de început, să trimiți ani de-a rândul, săptămână de săptămână, în casele pușinilor cărturari români, o gazetă scrisă în limba lor. Al doilea este orientarea lor hotărât românească. „Inșă scopul cel de căpetenie nu-l vom pierde din ochi — spune Barițiu într'un articol program — cele ce sunt Românilor de neapărată trebuință vor pre-

cumpăni pe cele folositoare sau numai desfătătoare”. Pe linia acestor interese esențiale și permanente ale românismului s'au întâlnit pentru întâia oară toate capetele luminate ale Românilor din Transilvania, Banat și așa numitele părți ungurene. Oameni care nici nu știau unii de alții, aici s'au cunoscut, aici și-au comunicat mai întâi gândurile lor izolate și adesea desorientate cu privire la soarta poporului român. Lor li s'au alăturat Moldovenii și Muntenii. Dela românism orizontul se lărgea deci, pe nesimțite, la panromânism. De acest proces al unității de simțire și-a dat seama nu numai Barițiu, ci și cititorii lui. Cu siguranță că la el se gândeau fruntașii societății ieșene, printre care găsim numele unui Kogălniceanu, Negruzi și Alecsandri, care trimit redactorului dela Brașov, în 1843, o adresă omagială, împreună cu un inel, simbolul cel mai sugestiv al unirii sacre și veșnice.

Dar acest proces a fost observat și de străini, care aduc foilor dela

INSTANTANEE

Pasărea rănită

Mi-a sburat pe fereastră și s'a lăsat prins. Era în amurg, când toți porumbelii se culcaseră deja prin poduri. Aș fi putut crede că e străin de locul acesta și numai întâmplător s'a adăpostit pe geamul meu, dar cum n'a făcut nicio mișcare să fugă când am dat să pun mâna pe el, cred mai curând c'a venit înadins la mine ca să-i ajut. Era greu bolnav. Adeseori animalele, în primejdie sau în durere se apropie de om știindu-l mai tare și nădăjduind să primească dela el ajutor. Porumbelul de care spun era ușor ca fulgul și nu putea înghiți nimic. În gură, la rădăcina limbii, se formase o crescătură urtă, asemeni unui bob mai mare de porumb, o crescătură galbenă ce mirosea grozav. Această rană de altfel am mai întâlnit-o la porumbii. E o boală a lor și nu știu din ce provine.

Rana din gură creștea tot mai mare. Și trebuie să fi avut grozave dureri, căci îi stăteau sburite penele ca ghimpii la arici. Toată ziua stătea cu ciocul în vasul cu apă. Simțea că-i face bine. Patru zile cât l-am găzduit în camera mea nici n'a mâncat nici nu și-a privit tovarășii de-afară. Nu-l mai interesau. Singura plăcere ce-i mai rămăsese era o rază de soare ce se strecura prin geamuri și zăbovea în cameră câteva ceasuri. Se încălzea la raza aceasta.

Intr-o zi îmi veni în minte c'aș putea să-l suprim cu clorofom ca să nu mai suferă. Mi-am procurat otrava, am luat porumbelul pe genunchi. Era ora 11 seara. Pasărea stătea sgulită. Ochii ei priveau crunt, de îndurerați ce erau. I-am frecat ușor picioarele înghețate și mă întrebam: ce mai așteaptă el dela lumea aceasta? O rază de soare. Dar până să vie raza să-l încălzească iar, avea să facă minutarul un cerc complet peste discul neted de porțelan. Porumbelul respira greu-acum. I-am apropiat de cioc vata adăpată cu clorofom. A scuturat odată ușor din cap. Apoi, văzui că se înclid ușor pleoapele. I-am adâncit mai bine căpușorul în pâlnia de hârtie în fundul căreia așezasem vata. Am simțit îndată picioarele cum se îndoie și trupul mic se lasă moale pe genunchii mei. O tresărire a urmat. Speriată i-am depărtat hârtia dela cioc. Dormea adânc. Și înimă nu mai bătea acum. Aceasta, deci, fusese moartea.

Ca un păcătos mi-am ridicat ochii spre icoana dela căpătâiul patului. Christ părea că zăbăste și-mi zice: Pateai să faci de mult lu rul acesta. Pentru aceea l-am trimis eu la tine.

Ecat. Pitiș.

CRONICA LITERARA

de Aurel Marin

— Urmare. —

MIRCEA BOGDAN: Andrei Mureșianu. Contribuțiuni biografice. Brașov 1942.

La finele acestei dări de seamă vom reproduce poezia *Moartea și candidații ei*, cu o versificație perfectă care ne dă o probă mai mult că Andrei Mureșianu a reușit în mai mult de o poezie să-și arate crezul poetic.

Critica nu l-a cruțat pe Andrei Mureșianu dar această critică poate ar fi avut prea puține cuvinte de condamnare dacă ar fi cunoscut poeziile în adevărata lor formă.

Ediția întâia a poeziilor a apărut cu caractere cirilice, poetul fiind în viață. Ediția a doua se tipărește de editor cu caractere latine și în limba latinizată a vremii. Așa se face că această a doua ediție e aproape ilizibilă; și ea a fost consultată de Titu Maiorescu și de toți ceilalți critici.

Luăți „Foia pentru minte, inimă și literatură” sau ediția cirilică și veți vedea ce limbă curat românească avea Mureșianu. Că nu e un mare poet, a-vea dreptate Maiorescu; dar el este un adevărat poet și un poet dintre cei mai gustați ai vremii sale.

D-l Mircea Bogdan urmărește, în mod narativ, etapele vieții poetului și ale operii ce a lăsat-o, într'un stil clar și cuminte.

Poate ar fi fost necesar de urmărit mai în de aproape ecurile activității cărturărești a lui Mureșianu în literatura ardeleană.

Să nu se uite că Andrei Mureșianu a fost un animator cultural de prim ordin. În această direcție cată să ne îndreptăm privirile noastre recunoscătoare și nu să căutăm cine știe ce virtuozități stilistice. Și dacă voim totuși să ne delectăm cu cadente rare, vom găsi și de acestea. Ele sunt puține dar există.

D-l Mircea Bogdan scrie cu mult entuziasm despre patriotismul cald și desvăluie, în același timp, viața de privațiuni a lui Andrei Mureșianu.

În acest sens, studiul d-lui Mircea Bogdan, chiar în proporțiile actuale, e plin de folositoare învățăminte. Chiar dacă nici astăzi nu sunt oameni care să le înțeleagă.

Iată acum și poezia de care am amintit mai sus și care merită atenția unui lector, oricât de exigent! Sunt și aici mici slăbiciuni, dar tehnica versului le înlătură pe toate.

MOARTEA ȘI CANDIDAȚII EI

Drumul cel mai mare, din întreaga lume,
D'a cărui putere tremur împărați,
Printul mezii nopții, sau moarte pe nume
Adunase odată negrii săi argați.

Ca să se înțeleagă cum va fi mai bine,
Pentru candidarea unui nou vizir;
Astfel de post, zice, nu se prea cuvine
La orice persoană; și eu mult mă mir:

Cum de nu s'arată vr'un om de pe lume,
Care împărăția să ne fi mărit,
Și la care-s gata, a da acest nume!
Voi bărbați cu merit, ce v'ați prăpădit?

Dați curând încoace! Deci tace despotul.
Frigurile artritisul și resbelul vin; —
Fac la complimente și-așteptându-și locul
Fiecare strigă: de merite's plin.

Spuie neagra ceată, de n'avui credință
Cătră tine moarte, de nu-s omul tău?
Sultanul zimbește l'alor sirguintă,
Parlamentul însă alegea cu greu.

Când iată și ciurma, ce pe drum rămase;
Îmărate! strigă cu un ton amar:
Nu voiu să mă laud, cumcă sunt aleasă,
Dovadă-s preoții cântând din altar:

„Apără-ne Doamne! de foame, de ciură!”
Șahul stătea gata a da acel post
La ciură, când altul, văzând că nu-i
glumă,
În divan se cere, — un doftor, nu prost.

„Sire!” zice-acesta, „a mele talente
Sunt prea cunoscute la al tău divan;
Iată 'n cimitire mii de monumente,
Ce pe seama voastră vă câștig pe an!”

Când judecă moartea, cu al său senat,
Cui să dea onoarea, iată se arată
La curtea domnească un nou candidat,
Care lungă ceartă o curma de-odată.

El șezând afară, privea cu zâmbire,
La rara 'ntâmplare, ce veni 'n senat.
Deci întrând în casă, începe-așa: „Sire!
„Deci ești drept în faptă, și-ai fost, datat:

„Tu să mi-l dai mie, căci cei dinainte,
„Sunt numai tândale, niște guri pustii;
„Fie-ți foc cu jertfe, paza cea ferbinte;
„Pentru tine arde, ție-ți îngraș mii!”

Nemai răbdând Șahul, zice: „spune-mi dar'
Cine ești străine?” „Sire! un bucătar”.

Corbul

Cum las ferestrele deschise
Parfumul nopților să-l sorb,
Visai odată că venise
Să-mi smulgă inima, un corb.

Când m'am trezit era tăcere,
Sburase corbul și-am simțit
— Cum simt și azi — o grea durere
Și-un gol în piept, nemărginit.

Ecat. Pitiș

Apus de foamnă

Spre codrii ruginiți și goi
Se uită soarele 'napoi,
Se uită și coboară lin.
Și zice par'că: o să vin
Să vă 'ncălzesc și mâne iar
Dar știu că voi veni 'nzadar.

Ecat. Pitiș

Scrisoare

Și vine toamna, legănându-și părul
Și despletindu-l, — valuri ruginii —
E-atâta nostalgie'n oboseala
Cu care ea te'ndeamnă s'o reții.

E cerul greu și stelele sunt grele,
Și grele gândurile le susțin;
Din tot ce știi, din tot ce vrei, se scurge
Același neștiut și crud destin.

Verona Brateș

Blestem

Vântule, n'ai mai fi vânt!
Te blestem și'n plâns și'n cânt;
Că de vreau ceva să-ți spun,
Urli parc'ai fi nebun.

Vara colinzi văile,
Iarna astupi căile,
Pe cer tremuri stelele
Și'n vârtej străngi ielele.

Vântule, pe unde-apuci,
În urma ta răsar cruci,
Scuturi frunza pe mormânt,
N'ai mai fi, vântule, vânt.

Dragomir Nichifor

Dare-ar badeo...

Trestie din eleșteu
Dare-ar badeo, dare-ar zău
Dare-ar bunul Dumnezeu
Să mori tu, să mor și eu,
Când ne-o fi dorul mai greu.

Să ne 'ngroape p'amândoi
Sub aninii din zăvoi
În privescarea de foi
Să cânte cucul pe noi.

Și din noi să crească foi,
De tufan și de trifoi
Că ne-am iubit amândoi.

Spune badeo adevărat
Pentru cine m'ai lăsat?
De m'ai lăsat pentru iubit
Fie-ți moartea din cuțit.
De m'ai lăsat pentru iubită,
Fie-ți moartea afurisită.

Viorel Gh. Tudoran

Brașov acuzația că fac „panvalahism”. „Dacă prin panvalahism vrea să înțeleagă o deșteptare a nației românești de preste tot către cunoașterea drepturilor sale omenești, patriotice și naționale, atunci Românii nu le poate fi rușine de această nouă caracterizare — răspunde Barițiu cu un admirabil curaj și cu o claritate care desarmează.

La început precumpănesc în foi știrile și articolele instructive. Mai apoi apar și articolele și studiile originale „mai lungușoare, mai vârtos politice” — cum le spune Barițiu. „Pentru ce numai noi Românii — continuă el — să rămânem și pe viitor tot leneși de a ruga ceva mai mult, a ne încorda și a ne ageri puterile minții? Pentru ce să așteptăm, spre multa noastră rușine, că tot alții să ne poarte lumina cunoștințelor înaintea noastră”? Astfel, timp de un deceniu, dela 1838 la 1848, în aceste foi s'au frământat ideile în mijlocul cărora, în acest mare an, Simion Bărnuțiu va arunca chiagul unei credințe politice sigure și departe văz-

toare, iar Avram Iancu le va da aureola eroismului și a sacrificiului.”

În preajma revoluției, în 1847, Timotei Cipariu prietenul și unul din colaboratorii cei mai devotați ai lui Barițiu, reușește să scoată și el la Blaj „Organul luminării”, transformat în anul următor în „Organul național”, îndeplinind astfel un gând mai vechiu al lui, de a înzestra acest important centru de cultură cu un organ de publicitate. În anul revoluției, marile filolog, preocupat totdeauna de luminarea mulțimilor, tipărește tot aici „Învățătorul satului”, importantă pentru că este cea dintâi foaie ardeleană pentru popor, inaugurând astfel o tradiție care va fi ilustrată mai târziu de un mare număr de publicații.

După revoluție, regimul de restricțiuni al absolutismului austriac a creat presele condițiuni de viață mult mai grele decât înainte. Examenul de conștiință și de bărbăție pe care l-au dat Românii în acel an trebuia însă să-și dea roadele,

în orice împrejurări, ori cât de măștere ar fi fost ele. Numărul intelectualilor români a început să crească în mod simțitor. Ei trebuiau feriți de primejdia desnaționalizării, care îi pândea la fiecare pas și reușiți pe linia marilor comandamente naționale. Cu toate greutatele deci, toate centrele importante din punct de vedere politic și cultural pentru Românii din Transilvania, Banat și părțile ungurene se înzestrează încetul pe încetul cu gazete și reviste, transformând astfel presa românească într'o forță tot mai conștientă, mai necesară și mai temută de adversari.

După o scurtă întrerupere, „Gazeta Transilvaniei” reapare în 1850. Barițiu este silit însă să se retragă din fruntea ei, rămânând totuși colaboratorul ei principal. De acum ctitoria lui intră pentru mai bine de o jumătate de veac sub conducerea Mureșianilor, mai întâi a lui Iacob, apoi, începând din 1877 a fiului acestuia Aurel. Dacă Gazeta a dăinuit, fiind cea mai veche foaie românească de pretutindeni, luptând și

astăzi cu vechea dârzenie pentru integritatea patrimoniului românesc, faptul se datorește, pe lângă temelia lui Barițiu, acestei adevărate dinastii de gazetari a Mureșianilor, care s'au identificat cu ea, și-au luat în fața istoriei răspunderea de a-i păstra obrazul curat și de a o înalța fără șovăire ca un steag în fața tuturor Românilor.

În anii 1874 și 1875 apare tot în acest oraș „Orientul latin”, scos de Teofil Frâncu, Aron Densusianu și Ioan A. Lapedatu, trei oameni de curaj și de înalt patriotism, foaie remarcabilă prin spiritul ei critic și orientarea ei panromânească.

— Va urma —

Citiți cel mai vechiu ziar
Gazeta Transilvaniei

Natalitate

de I. Gârbacea

Continuare din pag. 1-a

anume pentru această problemă și și-a exprimat încrederea, că în momentul când se va reveni la condițiuni normale de viață, populația va crește din nou și prin urmare opinia publică nu are motive să fie îngrijorată.

Și mai departe „Dacă însă demografia Angliei evoluează în forma de astăzi, dacă nașterile vor scădea, rezultă că marea Britanie nu va mai avea în anul 1975 decât 31.5 milioane, iar în anul 2035 abia 4,5 milioane locuitori”.

Scăderea populației ne este ilustrată și mai bine de următoarele două exemple. Un englez, Bledisloe, comunică Ziarului Times că strămoșul său avea 36 copii, făcuți cu două femei. Unul din acești copii mai târziu episcop de Norwich a avut la rândul său 11. Din această familie destul de numeroasă mai trăiesc astăzi abia 10 membri. Și Bledisloe adaugă melancolic „construirea unui imperiu este imposibilă fără oameni”.

Un altul spune că bunica sa avea 50 de nepoți și abia 64 de strănepoți. Un altul numit Tereff spune că din 14 copii ai bunicii lui fiecare avea trei până la 4 copii, dar nepoții bunicii nu au adus pe lume decât 1,1 copii”.

„Mr. Titus care este membru al „Population Investigation Committee” face o constatare într-adevăr senzațională: marea Britanie numără astăzi 1/2 mai puțini copii și 1/2 milioane mai mulți câni față de situația din timpul războiului Burilor. Nu mai puțin îngrijorătoare sunt motivele amintite în diferite scrisori, pe care locuitorii le trimit ziarelor. Una dintre cauzele principale este costul ridicat al întreținerii copiilor în școli. Statistica întreprinsă în 107 școli secundare a dus la rezultatul următor: 33,9% din numărul elevilor sunt copii singuri la părinți. Cauzele sunt multiple: impozite ridicate, chirie scumpă, prețuri exagerate pentru gaz, electricitate și apă”.

Iar în concluzie: „Căsătoria și maternitatea au fost desconsiderate în Anglia, rezultatul este decăderea vieții de familie”. Sir Francis Fremantle cere: „Trebuie să învățăm că sunt mult mai prețioși copiii decât câinii, că viața de familie e cu mult mai sănătoasă decât plăcerile publice, că atmosfera căminului oferă mai multă bucurie decât serbările restaurantelor. Trebuie să nu uităm că familia și copilul sunt instituțiile fundamentale ale menținerii și consolidării națiunii...”

Față în față cu aceste constatări trebuie să punem datele savantului german Reithinger cu cartea sa „Fața economică a Europei, punându-ne pe noi alături de Francezi

	1928	1935	1940	1960
Franța	38 ⁵	39 ⁵	39 ⁴	37 ⁷
România	16 ³	18 ⁸	20 ⁰	23 ⁹

Și totuși avem și noi o problemă a copiilor, însă nu pentru săteni, unde ei au fost și sunt o adevărată bogăție ci pentru clasa surtucarilor. Și pentru aceasta cel mai bun plasament, cel mai durabil îl formează copiii, însă nu toate vremurile sunt potrivite unei investiții mai însemnate.

Cităm în zilele trecute într-un ziar că un preot se întreba cum o să fie la școală cei patru copii, când venitul lui abia e de nouă mii lei lunar. La câteva zile mai târziu mai toate școlile parcă la un consemn comun au majorat taxele școlare până la dublu.

Și mă întreb în ce situație se găsesc acum acei în felul preotului cu patru copii de școală.

Am mers personal la una din școli și am cerut lămuriri — eram interesat în cauză — pentru aceste nejustificate și nelalocul lor majorări. Mi s'a răspuns calm și simplu: Dacă cutare școală mai proastă ca a noastră a majorat, nu putem noi să rămânem mai pe jos, e o chestie de prestigiu. Pe deasupra unele școli au pus și obligativitatea uniformei cu toate ordinele categorice ale ministerului. Argumentul birocrat: să ieșim bine la defilare. Indiferent procentul

celor ce cad la bacalaureat și care e adevărata clasare.

Și la noi directivele sunt pentru susținerea familiei, toate favorurile sunt asigurate pe hârtie pentru cei cu familie numeroasă. Realitatea practică este exact pe dos.

Birocrația — acest flagel — cu sau fără motiv sporește taxele azi la dublu, când toate veniturile sunt blocate pentru a stăvili inflația, salariul ca și veniturile din chirii, prețul produselor ca și posibilitățile de câștig.

Și pentru a fi măsură întreagă: proprietarii pun condiția de închiriere: fără copii, personalul de serviciu la fel. Aici la Brașov, cartelele de lapte pentru copii sunt într-o bună zi anulate fără nicio motivare. O simplă stampilă „Anulat”.

Cam acesta e favorul celor cu familie numeroasă: taxe dublate, uniforme, cartele anulate, o încurajare pe toată linia cum se vede.

Un alt englez, economistul John Grand încă în anul 1662 a făcut o constatare că familiile la oraș nu pot trăi decât 2 sau 3 generații și se sting. La noi se sting în prima generație.

În schimb pasionații de câni de lux și azi în plin războiu au putut organiza în capitală o mare expoziție de câni. Nu avem expoziții de copii dar avem de câni. Pentru ei se găsește și lapte și pâine, atunci când copiii sunt prescurtați.

Aici la Brașov s'a dat o ordonanță prin care se interzice a se lăsa câinii pe stradă fără botnițe și liberi, aceasta pentru a proteja tocmai pe copii. Ați văzut vreun câne legat și cu botniță? Am fost într-o zi martor pe Warte a unei scene interesante. Un grup de copii se juca, apare un domn rotunjour cu doamna și cu un câne zis de rasă. Acesta se repede imediat asupra copiilor. Un cetățean intervine și lovește cânele apărând copiii. Proprietarul și mai ales proprietărea a făcut mare scandal, cum de îndrăznește cineva să se atingă de cânele său, deși ordonanța era proaspăt apărută. Mi s'a spus că era un înalt demnitar.

Concluzia iese dela sine. Așa sunt protejați copiii noștri la oraș.

Citiți cel mai vechiu ziar

„Gazeta Transilvaniei“

Sfaturi în legătură cu apărarea pasivă

Se reamintesc publicului următoarele instrucțiuni și obligațiuni în legătură cu apărarea pasivă:

Puneți în starea de întrebuințare adăposturile particulare.

Verificați dacă materialele pentru salvare: lopeți, târnăcoape, răngi, scări, târgi sau materialele sanitare sunt la locul lor.

Revedeți echipele de apărare pasivă în cadrul blocurilor.

Reamintiți și verificați însărcinările întregului personal ce anume trebuie să facă în caz de eventuale alarme și atacuri aeriene.

Controlați ca podurile să fie golite de materialele inflamabile.

Îngrijii-vă din timp să aveți nisip depozitat pentru stingerea incendiilor.

Pregătiți înainte de culcare să aveți la îndemână îmbrăcămintea necesară pentru echipare în cursul nopții, în vederea coborârii în adăpost.

Reamintiți copiilor care s'ar găsi în afara casei, ce trebuie să facă în cazul unei alarme.

Asigurați-vă de închiderea conductelor de apă și gaz înainte de a coborî în adăpost.

Păstrați-vă calmul în adăpost.

Realizări românești în Treiscaune

de I. Bozdog

În numărul nostru din 30 August, în locul articolului „Troifele Ardealului”, am publicat clișeuul bisericii din Sf. Gheorghe și alte câteva troife, producând, de sigur, o oarecare nedumerire în gândul cititorilor noștri.

Voiam atunci să plimbăm pe toți cei cu nostalgia mereu în inimi a plaiurilor strămoșești de-a-lungul și latul văilor Ardealului nostru scump, să ne închinăm împreună la răscruci de drumuri, pe coline și culmi de dealuri și la morminte ctitorale unde străjuiește chipul blândului Isus pe troife, care vorbesc de sufletul creștinesc și pretutindeni prezent al neamului nostru. Gândul nostru l-au tălmăcit troifele. Căci crucile își au graiul lor și ele, prin care dovedesc prezența permanentă a celor ce le-au înălțat și vieța creștinească a neamului ce le ridică pe locuri de ingenuchieri sau de bucurii și biruințe.

Nici în județul Treiscaune neamul românesc n'a fost și nu este o sămânță

Valoarea averii „Astrei” rămasă, provizoriu în mâni străine, este de lei: 7.702.576.

Ca primeptrop al bisericii din Sf. Gheorghe d-l Sibianu cu d-l protopop A. Nistor, azi paroh în Brașovul-vechiu, cu concursul tuturor bunilor Români din Treiscaune, cu ajutorul guvernelor și prefecturii au ostenit și au ridicat în roșu catedrala din Sf. Gheorghe cu suma de 22.500.000 lei. S'au mai construit biserici și în comunele: Aita mare, Baraolt (ortodoxă și unită), Belin, Chepeți, B. mare (ort. și unită), Ghelinta, Păpăuți, Zăbala, Bicsad, Bicfalău, Chichiș, Sântionlunca, Comălău, în valoare totală de 13.220.000.

Numeroase clădiri de școli primare, în valoare de multe zeci de milioane, s'au ridicat pe întregul teritoriu al județului.

Tot așa de importante sunt realizările și pe teren sanitar.

Vom aminti Senatorul Toria pen-

scuturată de vânt sau o răsăditură de târzie și îndoielnică origine, ci, trăiește aici și scoimonește vâile roditoare, sau își paște turmele prin falnicii munți și pasuri, trecând agale cu mioarele primăvara și întorcându-se cu avutul crescut toamna, ca la el acasă, de peste două mii de ani.

Nu e timpul să vorbim de furtunile care au brăzdat aceste văi, nici de falnicii codri răvășiți de vremuri, răriți și pustiiți, ci vom încresta mai curând aci semnele de vrednicie ale celor 22 ani de lumină istoric.

Neamul nostru n'a ținut nici aici umbră pământului, ci, eliberându-i-se mâinile, inima lui a preamărit pe Domnul prin fapte și realizări.

Dăm aci, după informațiile d-lui Eugen Sibianu, fost președinte al desp. „Astra”-Treiscaune, azi funcționar superior la Prefectura Brașov, câteva realizări. „Astra” și-a câștigat un imobil în centrul orașului Sf. Gheorghe, cu trei apartamente, în valoare de 2.500.000 lei. Avea aici: bibliotecă, popotă bine instalată, sală de citit, cinematograful etc. amenajate toate cu multă trudă și cheltuieli. A ridicat și utilat o arenă sportivă modernă cheltuind peste 600.000 lei. Au fost ridicate tot prin „Astra” căminuri culturale în comunele: Bicsad, Micfalău, Aita mare, Bățanii mari, Bicfalău, Chichiș, Ojdula, Valea mare, Poiana Sărată, Mărtănuș, Zagon. Acest din urmă s'a ridicat și terminat din donația d-lui N. Dianu.

Sunete de goarnă la fiecare naștere

În comuna Sichelsdorf din Germania a fost introdus un obicei pentru sărbătorirea venirii pe lume a unui nou copil german. Astfel în piața satului se adună tot tineretul îmbrăcat în uniforme, se înalță drapelul, iar din turnul bisericii un cânt de goarnă anunță nașterea noului locuitor ce a văzut lumina zilei. (RDV).

tru Tbc, în valoare de 30 milioane lei. Spitalul public din Sf. Gheorghe, clădirea principală, care avea numai fundațiile, Pavilionul pentru contagioși, Morga, etc. în valoare de 20 milioane lei.

S'au construit apoi Dispensare cu locuințe pentru medici în comunele: Micfalău, Covasna, Ozun, Zagon, Ghelinta, Ghidfalău.

S'au construit apoi băi populare cu dușuri în comunele: Baraolt, Bicsad, Micfalău, Covasna, Bățanii mari, Zagon, Poian și Borisneul mare. Dispensare și băi populare! lucruri de care înainte de 1918 nici nu se pomenea. Astăzi au rămas urmele mustrătoare ale unei vieți de „stat necivilizat și acultural”.

Realizările pe teren sanitar se datoresc în bună parte hărniciei fostului medic primar de județ Dr. M. Crețu, azi refugiat și prim-medic al județului Brașov.

Dacă în 22 ani neamul nostru, oropsit și persecutat de oameni și vremuri, a dat dovezi de atâta putere de creație și muncă altruistă, culturală și religioasă, dacă semnele hărniciei lui sunt mărturii vii pretutindeni, iar astăzi dovedește același eroism jertfelnic pe câmpul de onoare, spună orișicine, dacă acest neam n'a ispășit destul și nu a sosit timpul deplinei și definitivei lui descătușeri!

Armata plugarilor nu trebuie să fie mai prejos decât armata de pe front.

Plugari! voi dați pe ogoare bătălia producției agricole, așa cum oslași pe front dau bătălia apărării țării.

Ziua Domnului

„Ieșt-a semănătorul”

(Luca VIII, 5)

O, cine nu cunoaște parabola semănătorului? E perla celorlalte, în care se ascunde cuvântul lui Dumnezeu.

Nu-ți amintești de ea? Sămânța căzută pe cale, călcată și mâncată de pasări; cea semănată în loc pietros, care a răsărit, dar s'a uscat și alta ajunsă între spinii, unde rod n'a legat.

Nemulțumit de atăta trudă și sămânța aruncată n vânt, își întorci privirea spre lanul cel bogat, crescut și ridicat în pământul cel bun. Rămâi uimit de soarta bobului plin de vieață.

Plugarul din nou aruncă sămânța din care să culeagă rod tocmai la anul viitor.

Păcat, pământul e împietrit, iar plugarul cel harnic greu răstoarnă brazda. Mânia lui Dumnezeu a căzut și peste milostiva glie, ce ascunde 'n sine hrana ce ne dă vieață.

Plugarul e frate cu brazda. Brazda cealaltă, a credinței, unde se seamănă cuvântul lui Dumnezeu, o întoarce alt plugar: preotul.

Nu cumva e tot atât de împietrită și aceasta? Cum poate fi altfel când Semănătorul — Mântuitorul nostru Isus Hristos — a fost izgonit, iar urmașii lui ucși.

Prea multă sămânță netrebnică s'a aruncat în suflet, ca să nu lege rod, ce astăzi înspăimântă!

Sânul nostru cald a fost amăguit cu semințe sterpe și pline de otravă.

Cât de trist e să vezi cum lira întreagă înfloarește și rodește, iar sufletul rămâne părăginit, sterp și atât de sec.

Din preajma sfințelor altare și din volbură lor de lumină apare și azi Semănătorul. E Mântuitorul nostru Isus Hristos, blândul nostru păstor.

Ogorul e gata. Primește 'n el sămânța cea neperitoare a sfinței lui evanghelii. Bagă de seamă, Domnul nu te înspăimântă cu chip de împărat, ci vine modest ca un semănător; nu ca să stărbene cetăți, ci să destelenească brazda și să arunce 'n ea bobul cel divin; n'a venit să amăgească cu prăzi și biruinți, ci să pună un început de credință numai cât un grăunte de muștar, din care se va ridica odată, încet și cu multă trudă, sporul cel duhovnicesc.

Insă inima ta e împietrită ca drumul? Să știi că cuvântul evanghelic ușor va fi spulberat de furtuna celui rău. Pe cărările acestea nu va rodi truda bunului Semănător.

Sau sufletul tău e ca pământul cel nisipos? Suflete de piatră, sterpe și reci, învățate și pline de sânge. N'au nici milă și nici omenie. „Fără acestea, harul divin alunecă, ca ploaia pe stâncă; departe de rod, doar mușchi uscați și stânci pleșuve”.

Ori între spinii rătăcește cuvântul lui Dumnezeu. Ar fi loc bun de n'ar fi buruieni s'o innăbușească. Povara bogăției și plăcerea vieții nu pot crește în același pământ cu vieața neprihănită a sfinței evanghelii. Din toată truda nu rămân decât spinii sau mărcini.

Am nădejde că sufletul tău e ca un pământ bun, care răsplătește din belșug truda grea a bunului Semănător. Din sudoarea lui cei drepti hrănesc pământul. Ei înfruntă cu tărie vijorul rece al ispititorului. „Insă ei rămân pe ogorul bisericii și al harului până la seceriș și fac rod într-un răbdare”.

„Deschideți adâncă brazda sufletului vostru ca să primiți în taina zămislirilor voastre”, grăunțele cel mult roditor al cuvântului lui Dumnezeu! Cât e de prielnică buruieni nepăsarea plugarului și păcatului cât folos îi aduce întunerecul în care forfotesc atâtea patimi. „Paragina se întinde cât vezi cu ochiul și tristețea se strecoară în suflet. Se pripășesc în suflet tot felul de nelegiuiri. Iubirea nu poate crește, binele nu trăiește, adevărul moare, min-

Medicul NOSTRU

Oameni care mor din vina lor

de Dr. Valeriu Sînghe

Nu rareori auzi din gura unora, când cineva moare în împrejurări mai puțin obișnuite, senzația, fără drept de replică: „Așa i-a fost scris” sau „așa a hotărât destinul”, „nu se putea altfel”!

Noi, medicii, care cunoaștem prea deseori cruda realitate și participăm de multeori la tragedia vieții oamenilor, nu putem subscrie această teză a fatalismului. Fatalismul este un apanaj al celor resemnați, al celor care nu-și iau oboseala, sau n'au posibilitatea să disece, să analizeze cauzele întime ale fenomenelor vieții. Aceștia cred că, sub forma pompoasă a fatalismului, ne pot face să acceptăm mai ușor un fals adevăr, dupăcum medicii și farmacistii obișnuiesc să invelască anumite medicamente amare, rele la gust, într-o substanță zaharată, sau în ciocolată, spre a fi mai ușor înghițite.

Concluzia la care doresc să ajung prin această scurtă introducere este, că de prea multeori omul este autorul propriilor sale nenorociri, prea de multeori se prăpădește, moare, din propria vină. Să ne amintim numai câți cunoscuți de-ai noștri, câte personalități cu renume în țara lor, chiar cu renume european sau mondial, s'au prăpădit din cauze banale, care puteau fi evitate, în plină vârstă productivă, când puteau fi încă de o utilitate covârșitoare pentru neamul lor și pentru omenire.

Aforismul „cauze mici produc efecte mari”, se confirmă odată mai mult.

Dar să exemplificăm prin câteva cazuri afirmațiile noastre de mai sus.

Câți nu s'au prăpădit din cauza unei banale apendicite, pe care o aveau de câțiva timp, dar pe care au neglijat-o tot acest timp, până când într-o bună zi au făcut o criză supracută de apendicită, cu perforația apendicelui și peritonită, care le-a fost mortală.

Câți nu s'au prăpădit din cauza unei nevinovate hernii (surpătură), pe care o aveau de ani de zile, dar pe care au tratat-o cu indiferență, deși observau că pungă herniei tot crește. Într-o bună zi au făcut o hernie strangulată, pe care, neavând posibilitatea s'o opereze imediat, au sucombat în 1—3 zile.

Mi-amintesc cazul unui tânăr de 19 ani, care avea un furuncul fără importanță. S'a apucat să și-l sgarindăre cu un ac, vezi doamne, ca să și-l vindece singur. Rezultatul a fost că și-a infectat sângele, îmbolnăvinduse și murind de septicemie (otărvirea sângelui).

Mi-amintesc iarăși cazul unui student în drept din Brașov, care prezenta un abces (puroiu) dentar la maxilarul superior. Deși sfătuit să meargă la dentist, s'a încăpăținat să și-l trateze cu leacuri băbești. A plătit cu vieața neascultarea, căci puroiul a pătruns spre creier și nefericitul a murit de meningită.

Iată cazul unei persoane în vârstă de 38 ani, care s'a prezentat în cabi-

netul meu medical muribund, cu un ulcer al stomacului perforat și cu peritonită, în urma căreia a doua zi intervenția chirurgicală a fost de prisos, a murit. Acest tânăr cu siguranță știa că are ulcer gastric, dar l-a neglijat.

Cunoaștem iarăși cazuri de persoane care au murit din cauza unui panarițiu (puroiu la deget), din cauză că, nedându-i atenție, infecția s'a propagat în sus, s'a generalizat, ducând la septicemie.

Au murit oameni și dintr'o simplă înțepătură cu un obiect murdar, pe care nesocotind-o, au căzut victimele septicemiei.

Același sfârșit trist l-au avut aceea care, având un flegmon amigdalian (pungă de puroiu la amigdale), în loc să apeleze la medic, ca să-i dea drumul la puroiu, au tot temporizat, doar, doar s'o sparge singur, până când într'o bună zi, puroiul reputând ieși prin gură, și-a căutat drum în țesuturile gâtului, omorându-i prin septicemie.

Sunt apoi cazuri de scarlatină toxică, gravă, la care dacă intervenim în primele 24 ore cu un ser special, salvăm copilul, dacă însă întârziem 2—3 zile bolnavul este condamnat la moarte sigură.

Ce să mai zicem despre cei care știu că au tensiunea mărită a sângelui (20—30), sau uree crescută peste normal în sânge, și care totuși își permit luxul unei vieți cu prea mare belșug în alimentație, mese prea des stropite din abundență cu vinuri generoase și vieață presărată cu prea dese superi și cheuri. Nu ne mirăm de loc dacă aceștia se îmbolnăvesc și mor de uremie și hemoragie cerebrală, l-a o vârstă când în mod normal aveau dreptul să mai sperie încă 20—30 ani de vieață.

Iată tot atâtea cazuri când oamenii au murit din vina lor. Aici nu mai este de vină fatalitatea, aici nu destinul a hotărât, ci însași victima, fie din neglijență, fie din interese meschine materiale, fie din ignoranță.

Știința medicală prin noile descoperiri în arta de a vindeca a reușit să întoarcă în foarte multe cazuri calea destinului. Dacă în toate cazurile de mai sus și în alte multe, odinioară, destinul avea ceva de spus, astăzi, cu mijloacele medicinei moderne, destinul a rămas în umbră. În toate cazurile de mai sus, dacă cei cu pricina ar fi apelat la timp la medic, s'ar fi vindecat și n'ar fi trebuit să plătească greșeala lor cu un sfârșit așa de tragic. Câte vieți scumpe, câte talente nu s'ar fi cruțat!

Să fim recunoscători oamenilor de știință care prin munca lor neobosită de zi de zi, uneori chiar cu jertfa vieții lor, ne-au pus la îndemână mijloace ca să ne apărăm împotriva dușmanului nostru etern, moartea. Să apelăm deci la ele ori decâteori suntem în primejdie, spre binele nostru și spre fericirea omenirii.

tea se întunecă, inima se împietrește, voința slăbește și moartea biruiește fără pic de împotrivire”.

Să nu ne înșelăm pe noi înșine pentru că vieața nu biruiește prin gânduri zadarnice, ci prin cuvântul ce hrănește vieața veșnică, ea se stinge numai atunci când nu mai arde făclia credinței și când totul se preface în scrumul desnașdejdiei.

Primiți cu drag cuvântul evangheliei lui Isus Hristos în căminul cald al sufletului vostru. El nu vă poate aduce vouă decât vieață veșnică, spor și belșug.

Pr. Ioan Scurtu

Oficiul Parohial Ort. Rom. al Bisericii „Sfânta Adormire” din Brașovul-Vechiu

Nr. 368/942.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință celor interesați, că în ziua de 25 Octombrie 1942, orele 11,30 Oficiul Parohial vinde prin licitație publică imobilul situat în Brașov, Str. Cicio Pop Nr. 27 a (casa Seceleanu).

Licitația se va ține în cancelaria parohială din Strada Bisericii, unde doritorii vor putea vedea condițiunile de licitație în fiecare zi de lucru între

Cronica Agricolă

Seceta și semănatul grâului

În procesul de producție agricolă factorul apă, joacă un rol din cele mai importante. În climatul țării noastre am putea spune că umiditatea și cantitatea de ploaie ce cade anual formează elementul cel mai prețios, deoarece de ploaia ce cade în timpul anului depinde întreaga producție a țării.

Modul cum cad sau vin ploile, deasemeni este foarte important.

Din acest punct de vedere clima României se distinge prin repartizarea neregulată a ploilor, fapt ce provoacă două sezoane ploioase în primăvară și toamnă și două sezoane secetoase în iarnă și vară.

În mod obișnuit ținuturile de munte fac excepție dela această regulă, fiind udate în mod îndestulător de apa ploilor, ce cad din abundență în tot timpul anului.

Sunt ani însă când și regiunile de munte, suferă de secetă, astfel cum s'a întâmplat în anul acesta, când ploile au venit prea încărcate în primăvară și la începutul verii, după care a urmat o perioadă de secetă care s'a prelungit până acum.

Seceta înregistrată a ridicat și la noi, unele probleme de tehnică agricolă, care în alți ani nu se puneau pentru solurile noastre.

Una din cele mai importante a fost executarea arăturilor de vară, care din cauza uscăciunii nu s'au putut realiza pe toată întinderea terenului cultivat cu cereale.

Acum, seceta ridică o altă problemă, aceea a semănatului grâului de toamnă. Neputându-se pregăti terenul pentru semănatul grâului, s'ar presupune că agricultorii vor trebui se amâne această lucrare până după revenirea ploilor sau ca suprafața destinată însă-mănțării cu grâu de toamnă, să fie cultivată cu grâu sau alte cereale de primăvară.

Această socoteală să nu intre în judecata plugarului conștient de nevoile familiei sale și a țării.

Plugarii, vor trebui să însămănțeze cât mai mult grâu în lipsa terenurilor corespunzătoare, în pământurile ce au fost cultivate în acest an cu porumb, cartofi, sau sfeclă, care au destulă umezeală pentru a putea fi lucrate și însămănțate.

Cei ce nu au asemenea terenuri, să aștepte până după prima ploaie după care fără nicio întârziere să introducă sămânța în pământ.

Prin noile semănături, nu urmărim, numai asigurarea pâinei necesare populației și armatei dar și o sporire a producției. Această sporire va fi asigurată pe lângă altele, prin semănarea numai a semințelor selecționate, care sunt mai productive, mai răbdătoare la secetă și la frig, care țin piept la boli și la atacurile insectelor stricătoare. Sporul de semințe ce se capătă prin semințele selecționate este de 20—25%. Acest spor poate fi mărit prin alegerea semințelor cu mâna, ciurul, triorul sau selectorul și prin tratarea lor cu praful contra tăciunelui și mălurei. Cei ce nu pot semăna acum să pregătească în acest fel sămânța și să fie gata cu ea pentru semănat.

Ploile vor reveni după toate probabilitățile în cursul acestei luni. Plugarii să fie pregătiți cu semănatul, deoarece acum este cel mai bun timp pentru semănatul grâului și secerii de toamnă.

Suprafața ce urmează să fie însămănțată, trebuie realizată cu toate eforturile ce s'ar face căci și printr'o recoltă bogată plugarii noștri vor contribui, la câștigarea luptei ce ducem împotriva celui mai crunt dușman.

Ing. Agr. Ion Hogeș

orele 16—18 și Dumineca, între orele 9—12.

Brașovul-Vechiu, 6 Octombrie 1942.

Ad-tor Parohial, Prct. A. Nistor

ANUNȚ

Subsemnatul, anteprenor constructor, cu onoare anunț On. mei clienți că mi-am schimbat domiciliul în Str. Ioan Huniade 14.

Pentru orice construcții și reparații rog să fiu anunțat la noul meu domiciliu.

Cu stimă
Gheorghe Moldoveanu

Primăria com. Zizin, Județul Brașov
Nr. 741/1942.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință că, primăria comunală Zizin, județul Brașov, va ține licitație publică cu oferte închise și sigilate în ziua de 19 Octomvrie 1942, ora 11 a. m., în localul primăriei pentru vânzarea cantității de 3318.685 m. steri lemne de fag repartizate în 57 parcele mici care formează parchetul anului 1941/942 din pădurea „Cernea”.

Prețul de estimație de lei 154 per m. ster, iar garanția de 10% după valoarea totală a materialului lemnos.

În caz când prima licitație nu va avea niciun rezultat, se va vinde prin bună învoială.

Licitația se va ține în conformitate cu dispozițiunile art. 88—110 din L. C. P. și normele în vigoare.

Condițiunile de licitație se pot vedea de către cei interesați la primărie, în orice zi și oră de birou.

Zizin, la 3 Octomvrie 1942.

Primar: **Neclue Dogaru.** Notar: **Maniu Băra.**

Judecătoria mixtă Brașov, secția c. f.
No. 2819/1942 c. f.

EXTRAS

din publicațiunea și condițiile de licitație.

În cauza de ieșire din indiviziune pornită de coproprietarii Dr. Nicolae Boeriu și Aurel Dongoroz contra coproprietarilor Irina Irk, născută Török, Ioan Mereș și soția sa născută Honoria Popovici și Buszek Gabriela născ. Irk.

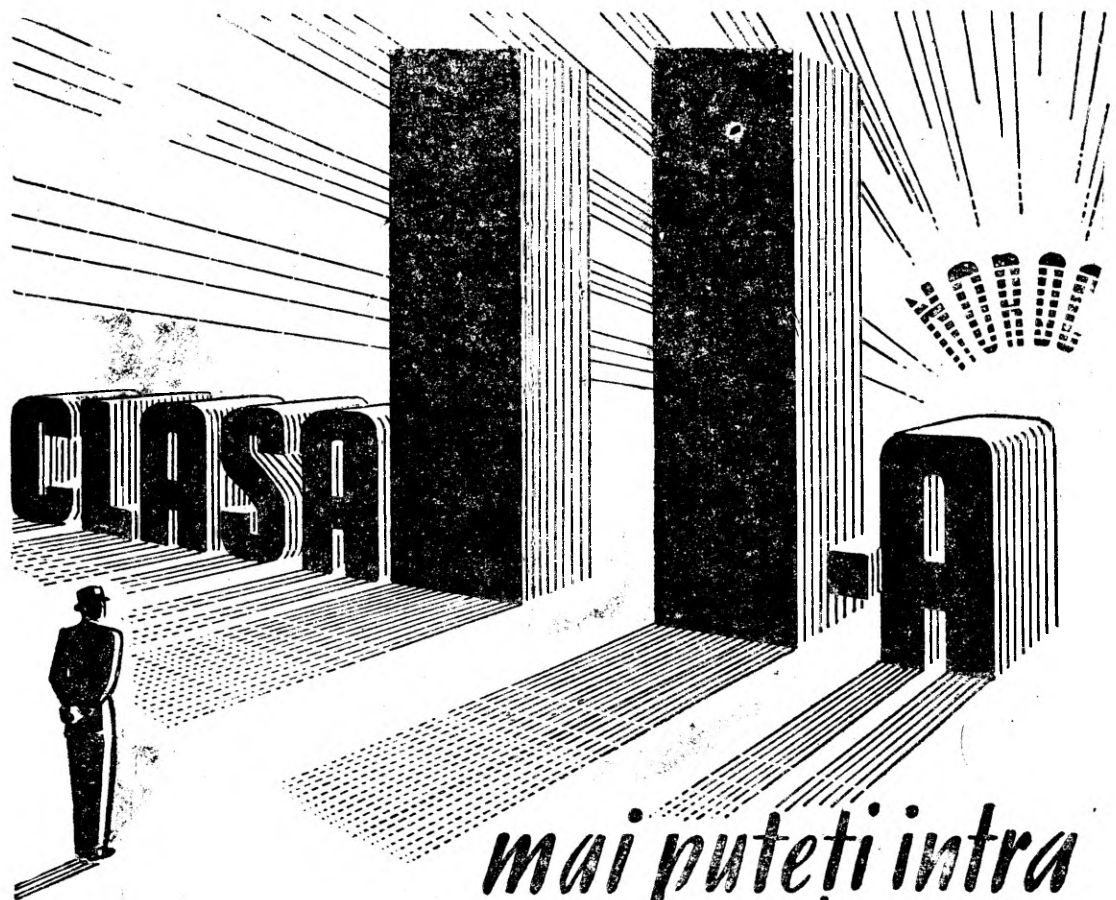
Judecătoria mixtă Brașov, secția c. f. ordonă licitație execuțională asupra imobilului cuprins în c. f. a orașului Brașov, No. 23749, No. topogr. 978, 979 și 980 loc arabil cu extensiunea totală de 105.5 stj. p. situat la sfârșitul străzii lungi, în valoare de 40.000 Lei, iar prețul dela care începe strigarea este de 30.000 Lei.

Pentru ieșire din indiviziune. Fixează termen pentru ținerea licitației pe ziua de 21 Octomvrie anul 1942, ora 9 a. m. în Brașov, Palatul Justiției parter, camera No. 19, (la Corpul de Portărei).

Cei care voiesc să liciteze sunt dator să depoziteze la delegatul judecătoresc drept garanție de 10% în numerar din prețul de strigare și să semneze condițiunile de licitație.

Brașov, la 16 Iulie 1942.

Judecător: **Dr. Emil Micu.**
Conducător de c. f.: **I. Arhip.**

*mai puteți intra
în joc*

CHIAR DACĂ N'AȚI JUCAT
LA CLASA I-a. TOT CU 300 Lei

Cumpărând un loz, participați la planul cu milioane ce-l oferă jucătorilor săi Loteria de Stat.

Amănunte la colectura Dvs. preferată.

LOTERIA DE STAT 28 PE CLASE

Nr. 434/1942.

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică, că, în baza deciziei No. G. 6874/1942 a Judecătoriei Mixte Brașov în favorul reclamantului Ernest Vermetta din Brașov repr. prin avocatul Constantin Moșă din Brașov, pentru încasarea creanței de 19.000 lei capital și accesorii, se fixează termen de licitație pe ziua de 19 Octomvrie 1942 orele 12 a. m. la fața locului în Brașov, Str. Regina Maria No. 30, unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară mobile de casă în valoare de 17.500 lei.

În caz de nevoie și sub prețul de strigare.

Brașov, 5 Sept. 1942.

Portărel

TIPOGRAFIA

„ASTRA”

Execută orice tipăritură sau lucrare de legătorie

Telefon 1102

Aveți încredere într'o întreprindere curat românească.

Atelierele: Str. Lungă No. 1. (în curtea cinematografului „ASTRA”)

NICOLAE IRIMIE

Maestru Instalator

Autorizat de Ministerul Economiei Naționale
Direcția II Reg. Minieră cu No. 00.4901 1942.

Execută:

Instalații interne cu Gaz Metan

B R A Ș O V Piața Prundului

TELEFON 3634

Adânc îndurerăți: Ioan, soț cu Sextil (Tilu) și Valerica fii; v. Cristina Pușcariu, mamă soacră; Nicolae, Rovin, Anșoara, Valerica și Valerucă frați și surori; Victorița, Emil, Valerită, preotul Ghiță Pop, Ilie și Valeria Giurcovici, Aron și Valeria Pușcariu, cumnați și cumnate; Gh. Petrișor și Doina ginere și nepoată, precum și numeroși unchi, mătuși, veri, verișoare, nepoate și toate familiile înrudite, — au marea durere să anunțe încetarea din viață după lungi și grele suferințe, în sanatoriul din Sibiu, a bunei blânde, și mult iubitei lor

Cristina I. Pușcariu n. Urian

Invățătoare la școala primară Nr. 2 mixtă Brașov, în etate de 34 ani.

Înmormântarea s'a făcut Marți 6 Octomvrie în cavoul familiar din comuna Vad (Făgăraș).

Dormi în pace suflet bun!

Informațiuni

Abonamente de sprijin

I. Tiplea, București, Lei 500.

Prețul sfeclei de zahăr pe anul 1942

Comisariatul general al prețurilor a dat o decizie, prin care prețul sfeclei de zahăr din recolta 1942 a fost fixat la 44000 lei pentru vagonul de 10.000 kg. predat netto, loco gara producător, sau la basculele fabricelor.

In mod excepțional, se acordă cultivatorilor care vor preda întreaga cantitate de sfeclă de zahăr pe care o recoltează de pe suprafața contractată cu întreprinderile producătoare de zahăr, o primă 6000 lei la vagonul de 10.000 kg. netto, care se adaugă la prețul de 44.000 lei.

Prin aceste măsuri se urmărește încurajarea producției indigene necesară materiei prime la fabricarea zahărului.

Reduceri de impozite

In Mon. Of. Nr. 213 din 12 Sept. 1942 se publică un Decret al Ministerului de finanțe conform căruia, prin derogarea dela art. 44 a legii impunerii contribuțiilor directe, *directorilor de bănci* li se scade 10% din salariu ca neimpozabil.

Gubernatorului și administratorilor delegați dela Banca Națională li se scutește jumătate salariul dela impunere. Aceste scutiri se fac pe motivul că „suportă cheltuieli de reprezentare”.

Curs practic comercial (seria II)

Inscrierile la cursul practic comercial pentru anul școlar 1942/43 au început in 5 Oct. 1942.

Condițiunile de înscriere sunt:

Etatea minimă de 15 ani. Absolvenți cel puțin a cursului primar complementar (7 clase). Achitarea sumei de 200 lei la înscriere. Inscierea obligatorie pentru audierea a cel puțin două materii. Taxa de frecvență este plătită în două rate.

Materiile de predare ale cursului sunt: Contabilitate generală, Corespondență comercială română. O limbă străină (după alegere). Stenografia română: *Sistem Deutsche Stenographie* — Benchea.

Fiecare materie se predă cu două ședințe săptămânale. In total vor fi 50 ședințe. Celor cu frecvența regulată li se vor elibera certificate.

Cei înscriși la dactilografie vor plăti pentru uzajul mașinilor de scris lei 500.

Construirea unui garaj la Oficiul P.T.T.

La oficiul P.T.T. se va ține in 14 Oct. orele 10 dim. licitație pentru construirea unui garaj in valoare de lei 2.200.000. Termen de executare 70 zile. Concurenții vor depune 5% garanție.

Caietul de sarcini, condițiunile generale și devizul se pot vedea la Oficiul P.T.T.

Cinema „Astra”

Dela 8 Oct. va rula filmul

Visuri spulberate

cu: HERTHA FEILER și ROLF WEIH

Dragostea este jumătate din viață? Ce este cealaltă jumătate? Veți vedea in filmul de mai sus.

Cronica Războiului

Toamnă de nădejdi într'o unire nepieritoare

Pe răbojul trăirilor noastre vom înscrie încă o toamnă de războiu. Recolta a fost, așa cum s'a îndurat Cel de sus, suficientă pentru a ne trece peste greutățile anului, iar ploile care au început să cadă pe alocuri nasc speranțe într'o recoltă mai rodnică în anul ce va veni. Cei aflați la vetre pot să conteze că vieța va decurge în ritmul pe care l-a înscris odată cu trecerea dela epoca de pace la epoca de războiu, fără de belșugul ajuns proverbial, din alți ani, dar scutită de lipsuri prea adânci. Vom avea cu alte cuvinte asigurată liniștea existenței noastre, atât cât poate fi ea asigurată într'o vreme când zăngănitul armelor și bubuitul tudurilor predomină în lume.

Cu aceasta însă n'am rezolvat întreaga problemă a existenței, deoarece tot atât și chiar mai mult decât ne preocupă existența noastră personală și a familiilor noastre, suntem înlanțuiți cu trup și suflet de spiritul eroic al momentului. Noi nu dăm numai lupta pentru îndeplinirea nevoilor noastre personale, într'o vreme de lipsuri generale, ci trăim în mijlocul evenimentelor, conștienți de repercursiunile ce le vor avea asupra tuturor. Suntem deci cu inima la munca noastră cea de toate zilele și cu gândul la cei care făuresc viitorul, având aceleași interese în câștigarea victoriei și aceleași ambiție a izbândeii.

Noi nu ne socotim o masă de nenorociți, victime ale războiului, așa cum vedem că se întâmplă prin alte continente și alte țări și ca atare nu ne lăsăm copleșiți de vitregia împrejurărilor pe care le deslanțuie războiul. Formăm o națiune conștientă de trecut, de prezent și de viitor, ne interesăm de fiecare fază a războiului și contribuim în primul rând pentru ca acest războiu să fie câștigat în folosul nostru. Acasă și pe fronturi, suntem călăuziți de aceleași înalte idealuri.

Căci, întocmai cum cei dela vetre nu pierd din vedere grija și interesul pentru cei aflați pe câmpul de bătaie, tot astfel luptătorii sunt călăuziți în elanul lor de grija pentru cei rămași acasă. Fiecare bastion inamic distrus este un pas făcut înainte pe drumul păcii și siguranței de mâne. Fiecare nouă cucerire însemnează apropierea de idealul românesc veșnic.

Așa cum se abat asupra noastră primele brume ale toamnei, se anunță toamna și pe îndepărtatele meleaguri ale Stalingradului și Cau-

cazului. Furtunile de nisip se întesc pe stepa care mărginește Volga, iar în ținuturile muntoase, răcoarea lui Octombrie se face tot mai simțită, prevestind iarna. E un avertisment ceresc, că se apropie vremea aspră când marile inițiative se îndeplinesc mai greu. Și de aceea vedem străduința tot mai avântată a vitejilor noștri, care țin cu orice preț să înainteze cât mai mult pe drumul izbândeii.

Comunicatele de războiu ne arată în fiecare zi faptele de vitejie pe care le săvârșesc ostașii noștri. Ei întâmpină cu bărbăție fiecare asalt inamic și înscriu adevărate minuni în fața puhoiului deslanțuit de Ruși pe frontul dela Stalingrad. Formațiunile cele mai mici ale oștirii noastre rezistă și resping năvala numeroasă a formațiunilor sovietice, uimind pe toți care le sunt camarazi de arme și de luptă. Nimic nu le poate sta împotriva și niciodată până azi, comunicatele n'au putut vorbi despre o șovăială a luptătorului Român.

Toate aceste ne dovedesc, că întocmai cum cei de acasă au dorința să împlinească cu râvnă datoria și cei de pe front păstrează aceeași dorință, hotărâți să răzbată prin toate încercările și greutățile și ferm decisi să nu se abată o clipă din drumul deschis tot înainte.

Toamna aceasta deci, a doua toamnă de războiu pentru noi, nu e un anotimp mohorât, prevestitor de zile sumbre. Este un anotimp îmbelșugat în daruri ale naturii și îmbelșugat în nădejdi bune.

De pretutindenii răzbate spiritul de încredere în zilele care sosesc și iarna care se apropie nu ne produce nicio strângere de inimă. Știm bine, că oricât de puțin vom avea, noi cei de acasă, va fi suficient pentru a depăși lunile cele mai grele ale anului. Iar cei de pe front, care vor fi înzestrați cu darurile trimise de întreaga națiune, vor duce mai departe drapelele lor glorioase, simțind legătura care se face neîntrerupt între Patrie și ostașii ei.

Toamna de față ne găsește tot atât de hotărâți ca la începutul războiului și tot atât de neobosiți. Națiunea întregă este prezentă la datorie și din toate unghiurile țării răsună zumzetul de albine harnice, care lucrează pentru victorie. Să continuăm deci tot astfel, pentru a fi demni de epoca ce se deschide înaintea noastră și de jertfa însutit mai valoroasă a oștirii, care astăzi este mai însuflețită ca oricând.

Situația pe fronturi

Luptele dela Stalingrad se apropie de sfârșit

Luptele dela Stalingrad, care de câțva timp s'au localizat în partea de Nord a orașului, se apropie de sfârșit. In cursul zilelor trecute alte centre de

rezistență și poziții întărite au fost cucerite de trupele de infanterie și unitățile blindate germane cu ajutorul aviației.

Pe teatrul de operațiuni din Caucazia, la Sud de fluviul Terek, trupele germane, după ce au luat cu asalt,

de **Mardare Mateescu**

acum trei zile, orașele Elochotovo și Vernij Kurp, s'au apropiat de orașul Mozdoc. La Nord-Est de Mozdoc, un regiment de cavalerie rusesc a fost nimicit.

In regiunea muntoasă dela Nord-Vestul Caucaziei, acoperită de păduri, trupele germane și române au pus stănire pe alte poziții întărite.

Aviația română și germană continuă să atace liniile de aprovizionare sovietice din zona inferioară a fluviului Volga.

Activitatea în sectorul central

In strânsă conexiune cu ofensiva germană de pe frontul de Sud, sovieticii au întreprins mai multe acțiuni ofensive locale in mai multe regiuni, la Voronej, Orel, Rjew, Sud-Est de lacul Ilmen și la Sud de lacul Ladoga.

Câteva grupuri de divizii și brigade de tancuri sovietice au fost nimicite la Voronej, iar capul de pod a rămas în stăpânirea Germanilor. Alte atacuri sovietice au fost respinse în aceeași regiune, cu pierderi sângeroase și pierderi de materiale.

S'a încercat o altă ofensivă locală de diversiune și degajare în regiunea Orel, cu același rezultat, după care a urmat o alta mai puternică în regiunea Rjew, din sectorul central al fluviului.

In cursul luptelor dela Sud-Est de lacul Ilmen trupele Germane au luat cu asalt câteva localități și au nimicit o formațiune inamică. Pe întregul front dintre Volga superioară și Sud de lacul Ladoga acțiuni ofensive locale sunt in curs.

Situația în Pacific

In apele arhipelagului Solomon, din Oceanul Pacific, situate în apropiere de Marea Măgeanului și insulele Noua Guinee, Noua Britanie și Noua Irlanda, o altă bătălie s'a angajat de câteva zile între forțele aero-navale japoneze și cele americane care escortau un convoiu de vase de transport.

Acel convoiu puternic, escortat de unități ale marinei Statelor Unite, între care și câteva vase portavion, se îndreptau spre insula Guadalcanar, unde au debarcat acum câteva săptămâni trupe americane și după ele au debarcat cele japoneze.

Până acum amiralitatea japoneză n'a dat niciun comunicat oficial cu privire la această bătălie aeronavală. Dar după o declarație oficială a unui purtător de cuvânt al acestei amiralități, mai multe vase portavion și alte 20 de vase americane, dintre care 10 de transport, au fost scufundate.

Reiese din alte informațiuni venite din Tokio, că forțele japoneze supravegheau de câțva timp apele din jurul arhipelagului Solomon, deoarece se așteptau să-și facă apariția acest convoiu american.

Anglia iminent amenințată

După cum remarcă comentatorii de presă din Berlin, din discursurile ținute recent de Fuehrerul Adolf Hitler și Mareșalul Goering, reiese cu prisosință, că în timp cât se poate de apropiat Germania va îndrepta forțe sporite spre frontul de luptă împotriva Angliei, deoarece Anglia este și rămâne principala inamic al Germaniei și al Europei, spre care se îndreaptă acum toată atențiunea Reichului.

Citiți

„Gazeta Transilvaniei”

Redactor responsabil
ION BOZDOG